

Rapport over Advokatrådets tilsyn for 2021

Indledning

Denne rapport beskriver Advokatrådets generelle tilsynsvirksomhed i 2021 og følger op på Advokatrådets interne tilsynsplan for 2021.

Rapporten er udarbejdet til Justitsministeriet og offentliggøres på Advokatsamfundets hjemmeside.

Advokatrådets tilsynsindsats

Advokatrådet har siden 1. juli 2019 ført et risikobaseret tilsyn med alle advokater og advokatvirksomheder.

Risikoklassificeringen foretages midt på kalenderåret og danner grundlag for udtagningen af advokater og advokatvirksomheder til tilsyn det følgende efterår og forår. Risikoklassificeringen indeholder ikke en vurdering af, hvorvidt den konkrete advokat eller advokatvirksomhed har overtrådt reglerne, men bygger derimod på data og statistiske sammenhænge. Den opdeler populationen i tre risikogrupper; henholdsvis høj, mellem og lav.

Advokatrådets tilsyn har i 2021 fortsat været meget påvirket af Covid-19, som bl.a. har betydet en lang række aflysninger af tilsynsbesøg samt forsinket oplæring af nyansatte tilsynsførende. Til trods for at Advokatrådet i videst muligt omfang har forsøgt at erstatte tilsynsbesøg med skriftlige og online tilsyn, hvor dette har kunnet lade sig gøre, har pandemien naturligt betydet, at der ikke er blevet ført tilsyn med alle de udtrukne advokater og advokatvirksomheder inden for de af rådet fastsatte tidsrammer.

Der blev i første halvår af 2021 således fokuseret på gennemførelse af de tilsyn fra 2020, som også grundet Covid-19 var blevet udskudt til det følgende år. Disse tilsyn blev i det store hele gennemført i løbet af foråret 2021, herunder primært på skriftligt grundlag eller online.

Covid-19 - og den fortsatte periodevise nedlukning af landet - medførte dog, at det ikke var muligt at gennemføre alle de derudover planlagte tilsyn i løbet af første halvår af 2021. En del af disse tilsyn blev derfor udskudt til og gennemført i andet halvår af 2021. Tilsynene planlagt til andet halvår af 2021 blev følgelig først påbegyndt i løbet af de sidste måneder af 2021, ligesom en række af disse blev udskudt til gennemførelse i første halvår af 2022.

Det bemærkes i den forbindelse, at en væsentlig del af ressourcerne i 2021 er blevet brugt på at gennemføre tilsyn hos advokater og advokatvirksomheder i den høje risikogruppe.

I Advokatrådets tilsynsplan for 2021 fremgår det, at der skulle udtages 608 advokater og 140 advokatvirksomheder i høj risikogruppe, 494 advokater og 96 advokatvirksomheder i mellem risikogruppe samt 396 advokater og 65 advokatvirksomheder i lav risikogruppe.

Der blev i 2021 - ud over tilsynsefterslæbet fra 2020 - gennemført tilsyn med 148 advokater og 72 advokatvirksomheder i høj risikogruppe, 145 advokater og 92 advokatvirksomheder i mellem risikogruppe samt 63 advokater og 27 advokatvirksomheder i lav risikogruppe. I alt blev der gennemført tilsyn med 356 advokater og 191 advokatvirksomheder.

Herudover blev der gennemført en række opfølgende tilsyn (de såkaldte ”genbesøg”), hvor tilsynet som følge af tidligere konstaterede mangler ved opdrags- og prisoplysninger og/eller kundekendskabsprocedurer i sager omfattet af hvidvaskloven havde besluttet at gennemføre et nyt tilsyn inden for en periode på seks til 12 måneder.

Generelt bemærkes, at Advokatrådets målsætning har været, at tilsyn med advokater og advokatvirksomheder i 2021 skulle tilrettelægges således, at Advokatrådet kunne opfylde målsætningen om den minimale hyppighed af tilsyn for alle risikogrupper på trods af Covid-19. Pandemien har imidlertid fortsat givet så væsentlige udfordringer, at det har været vanskeligt at gennemføre tilsynsbesøg, herunder også som følge af Covid-19 relaterede forhold hos de advokater, tilsynet har været rettet mod.

Det bemærkes samtidig, at Advokatrådet som følge af Covid-19 har besluttet midlertidigt at forlænge perioden, hvor alle advokater og advokatvirksomheder i henholdsvis høj, mellem og lav risikogruppe skal have haft tilsyn, med et år.

Den midlertidige forlængelse af perioderne medfører, at Advokatrådet forventer at kunne gennemføre tilsyn med alle advokater og advokatvirksomheder i de respektive risikogrupper inden for de fastsatte tidsperioder.

Advokatrådet forventer således fortsat at kunne leve op til tilsynsmålsætningen.

Det risikobaserede tilsyn

Det risikobaserede tilsyn hos advokatvirksomhederne omfatter retningslinjer vedrørende interessekonflikter, oplysningspligter samt risikovurdering, politikker og forretningsgange inden for hvidvaskområdet. Tilsynet med advokater omfatter obligatorisk efteruddannelse, forsikringsforhold, konkrete sager vedrørende pligterne i hvidvaskloven, f.eks. kundekendskabsprocedurer, samt konkrete forbrugersager vedrørende pligterne om fremsendelse af opdrags- og prisoplysning.

Tilsynet med EU-advokater gennemføres på samme måde som for danske advokater, men suppleres af spørgsmål relevante for EU-advokaten om registrering og brug af titel.

Tilsynet med de virksomheds-/organisationsansatte advokater omfatter obligatorisk efteruddannelse, forsikringsforhold, EU-advokater og brug af advokattitlen.

Spontantilsyn

Oplysninger fra advokater, klienter og myndigheder, oplysninger indgået via whistleblowerordningen, oplysninger i medier mv. kan give anledning til beslutning om ekstraordinært tilsynsbesøg hos advokater og advokatvirksomheder. Det almindelige tilsyn kan endvidere suppleres af et tilsynsskema vedrørende klientkontoforhold, såfremt de konkrete omstændigheder giver anledning hertil.

Hvidvaskspecifikke tilsyn

Hvidvask og terrorfinansiering har store samfundsmæssige konsekvenser, og forebyggelsen har politisk og mediemæssig bevågenhed, ligesom FATF og Europarådet løbende følger de danske myndigheders kompetence og vilje til at føre et risikobaseret og konsekvent tilsyn efter hvidvaskloven.

Advokatrådet har derfor iværksat et særligt tilsyn med fokus på advokaters og advokatvirksomheders forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering. Udtagelsen af advokater til dette tilsyn sker bl.a. på baggrund af oplysninger modtaget i de årlige tilsynserklæringer.

Hvidvaskspecifikke tilsyn gennemføres som klart udgangspunkt som fysiske (on-site) tilsyn. Som følge af Covid-19 er der således ikke blevet udtaget advokater og advokatfirmaer til hvidvaskspecifikke tilsyn i 2021, idet der dog er blevet gennemført to hvidvaskspecifikke tilsyn, som hidrørte fra 2020, herunder delvist som et online tilsyn.

Andre tilsynsaktiviteter

Advokater og advokatselskaber skal årligt indsende en klientkonto- og tilsynserklæring indeholdende oplysninger om klientkontoforhold, forsikring og garanti samt ejerandele i anden virksomhed. Klientkonto- og tilsynserklæringerne for 2021 er gennemgået, og erklæringer med oplysninger, der gav anledning til yderligere undersøgelser, blev udtaget til særskilt behandling.

Advokater og advokatfuldmægtige skal efter afslutning på deres individuelle treårs efteruddannelsesperiode endvidere indberette antallet af kursuslektioner mv., som de i perioden har deltaget i. Det kontrolleres løbende, om indberetningerne indgives inden fristerne herfor, og der foretages almindelig sagsbehandling i tilfælde, hvor advokaten har indberettet mindre end de krævede 54 lektioner.